

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej spoločnosťou F., so sídlom v B., IČO: X., v mene ktorej koná doc. JUDr. B., PhD., advokát a konateľ, proti povinnej **V.**, bývajúcej v P., **o vymoženie 816,57 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 15 Er 280/2005, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 2. októbra 2013 sp. zn. 13 CoE 110/2013, takto

r o z h o d o l :

Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.

Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a**.

Odvolacie konanie **z a s t a v u j e**.

Povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Súdna exekútorka JUDr. V. žiadosťou doručenou Okresnému súde Prievidza (ďalej len „exekučný súd“) 21. marca 2005 požiadala o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie [§ 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“)], a to na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice spísanej 17. novembra 2004 pod číslom N., notárkou JUDr. J.. Exekučný súd poverením z 22. júna 2005 č. X. poveril súdnu exekútorku vykonaním exekúcie na základe uvedeného exekučného titulu.

Okresný súd Prievidza uznesením zo 17. októbra 2011, č.k. 15 Er 280/2005-18, exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. V odôvodnení uviedol, že exekučný titul - notárska zápisnica - má nedostatky týkajúce sa plnomocenstva povinnej obsiahnutého priamo v zmluve o úvere č. X. z 21. apríla 2004 uzatvorenej medzi oprávnenou a povinnou (ďalej len „zmluva“), podľa ktorého povinná splnomocnila advokáta Mgr. T. na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda i na uznanie dlhu a vyslovenie súhlasu s jej vykonateľnosťou. Dospel k záveru o neplatnosti notárskej zápisnice ako exekučného titulu v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka, preto exekúciu ako neprípustnú pre nespôsobilý exekučný titul zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku.

Toto uznesenie napadla oprávnená odvolaním. Osobitným procesným úkonom z 3. septembra 2012 označeným ako „Návrh na prerušenie konania postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ a doplnenie právnej argumentácie k podanému odvolaniu“, doručeným súdu 10. septembra 2012, navrhla prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a doplnila svoju právnu argumentáciu k podanému odvolaniu.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací uznesením z 2. októbra 2013, sp. zn. 13 CoE 110/2013, zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania a napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. K výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania uviedol, že v zmysle § 36 ods. 5 Exekučného poriadku exekučné konanie v zásade nemožno prerušiť okrem prípadov, kedy tak ustanoví osobitný predpis, čo však nie je prípad prejednávanej veci, a samotný návrh na prerušenie konania považoval za nedôvodný. Čo do potvrdzujúceho výroku sa odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. stotožnil so závermi súdu prvého stupňa a okrem iného zdôraznil, že zmluva o úvere medzi oprávnenou a povinnou bola uzatvorená na vopred pripravenom formulári, ktorého obsah nebol individuálne dojednaný a povinná ho nemohla ovplyvniť, z čoho bolo zrejmé, že si povinná svojho splnomocnenca nevyberala slobodným výberom. Zmluvná voľnosť povinnej teda bola obmedzená. Navyše zástupca takýmto spôsobom určený nebránil záujmy povinnej, ale predovšetkým záujmy oprávnenej do budúcnosti, čo bolo v rozpore s § 22 Občianskeho zákonníka. Notárska zápisnica teda bola nulitným aktom a nebola spôsobilým exekučným titulom. Námietku oprávnenej, že notárska zápisnica bola predmetom skúmania zo strany súdu už pri udelení poverenia, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú, pretože súd je podľa neho kedykoľvek aj bez návrhu oprávnený

skúmať spôsobilosť exekučného titulu a v prípade nespôsobilosti exekučného titulu ju v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť aj bez návrhu.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu do výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.), spočíva na zlej interpretácii a aplikácii § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov; a súd ju nesprávne poučil o nemožnosti napadnúť výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolaním. Z uvedených dôvodov žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Proti tomuto istému uzneseniu do výroku, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení, podala oprávnená dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie; uplatnila si aj náhradu trov dovolacieho konania. Navrhla tiež odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia a konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Dôvodila tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., keď súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (§ 237 písm. a/ O.s.p.), v tej veci sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.) a súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Ďalej uviedla, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), keď súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, a tiež aj to, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Vo vzťahu k jednotlivým dôvodom dovolania poukázala na argumentáciu uvedenú v dôvodoch odvolania. Ďalej poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. marca 2012, č.k. I. ÚS 120/2012-12, v súvislosti s argumentáciou oprávnenej týkajúcou sa porušenia povinnosti súdu prvého stupňa skúmať notársku zápisnicu z pohľadu hmotného práva. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia (odsek 21 a 22) vyplýva, že v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vydaniu poverenia exekučným súdom predchádza preskúmanie exekučného titulu ako aj žiadosti o udelenie

poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie. Podstatou tohto preskúmania je preverenie materiálnej a formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu. V prípade notárskej zápisnice formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice tak, ako je upravená v ustanovení § 47 Notárskeho poriadku. Materiálna stránka je priamo predpísaná v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, ktorá spočíva vo vyznačení oprávnenej a povinnej osoby, právneho dôvodu, predmetu a času plnenia a súhlasu povinnej osoby s vykonateľnosťou. V uvedenom prípade Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že notárska zápisnica obsahovala všetky náležitosti uvedené v spomenutých ustanoveniach, vrátane výslovného súhlasu povinnej osoby s vykonateľnosťou právneho záväzku. Žiadne ďalšie podmienky formálnej ani materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice z Exekučného poriadku nemožno vyvodiť. Ďalej z tohto uznesenia vyplýva, že exekučný súd nepreskúmaval právny vzťah účastníkov z hľadiska hmotného práva, pretože je to nad rámec preskúmania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Súd by bol povinný vykonať takéto preskúmanie len vtedy, ak by to bolo v zákone výslovne uvedené. Oprávnená v tejto súvislosti poukázala na zákon č. 384/2008 Z. z., ktorým bol novelizovaný Exekučný poriadok týmto doplnený o nové ustanovenie § 41 ods. 3 a prechodné ustanovenie § 240a, podľa ktorého na notárske zápisnice vyhotovené pred 15. októbrom 2008 sa novelizované ustanovenie nevzťahuje. Oprávnená zdôraznila, že ustanovenie zmluvy o úvere, ktorým dlžník splnomocnil tretiu osobu na spísanie notárskej zápisnice, aby v jeho mene uznala dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva, nemôže byť neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ani ustanovenia § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Povinná na seba neprevzala žiadne nové povinnosti či záväzky, oprávnenej nevznikli žiadne nové práva či výhody. Udelením plnomocenstva povinná dobrovoľne preniesla na tretiu osobu oprávnenie uznať dlh vo forme notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Táto tretia osoba nie je oprávnená, a preto toto plnomocenstvo nemohlo spôsobiť pre oprávnenú nepomernú výhodu. Navyše, povinná mohla plnomocenstvo v zmysle § 33b ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka kedykoľvek odvolať. Podľa dovolateľky exekučný súd mal vo svojom rozhodnutí jednoznačne uviesť, na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a pod akú neprijateľnú podmienku ju subsumuje podľa § 53 ods. 4 písm. a/ až r/ Občianskeho zákonníka. Dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu, že vec nesprávne právne posúdil z hľadiska právnej kvalifikácie neprijateľnej zmluvnej podmienky, z hľadiska ustanovení právnych predpisov EÚ a z hľadiska rozhodnutí Súdneho dvora EÚ. Nevysporiadal sa s výkladovými pravidlami

uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nezdôvodnil, prečo považuje za neprijateľnú podmienku splnomocnenie (jednostranný právny úkon), ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Predmetné splnomocnenie sa v zozname nekalých podmienok uvedených v prílohe článku 3 ods. 3 Smernice Rady 93/13/EHS výslovne nenachádza. Podľa názoru dovolateľky je v danom prípade nutné požiadať Súdny dvor Európskej únie o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ s poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 12. apríla 2012, č.k. IV. ÚS 95/2010-80. Uviedla, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť komplexne posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácii vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Súdna exekútorka JUDr. V. zastúpená JUDr. Ing. Z., PhD. zastupujúcou súdnou exekútorkou, uviedla, že príslušný na rozhodovanie o dôvodoch zastavenia exekúcie je v plnom rozsahu súd, ktorý je oprávnený skúmať vecnú správnosť exekučného titulu v rámci celého exekučného konania.

Povinná sa k opravným prostriedkom oprávnenej nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či je dôvodný návrh na prerušenie dovolacieho konania.

K návrhu oprávnenej (aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a požiadal Súdny dvor Európskej únie a na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie o výklad písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS a čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ a predložil prejudiciálne otázky, ktorých znenie

v podanom dovolaní špecifikovala) treba uviesť, že ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ukladá povinnosť súdu prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru EÚ na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V prejednávanej veci oprávnená navrhla zodpovedanie týchto otázok: 1/ či je možné za neprijateľnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva, a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy; a 2/ či je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu Rady 93/13/EHS zabráni reálnej vymožitelnosti existujúcej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi. Posúdenie predmetných otázok oprávnenej a ich vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho výkladu (rozhodnutia) Súdneho dvora EÚ. Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že nie je daný žiaden dôvod, pre ktorý by malo byť vyhovené podanému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania. Predmetný návrh preto dovolací súd zamietol.

V ďalšom pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či dovolanie oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 2. októbra 2013, sp. zn. 13 CoE 110/2013, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O.s.p. Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci nemožno podriadiť pod žiaden dôvod prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 239 O.s.p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil, a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, b/ O.s.p., ods. 2 písm. a/ - c/ O.s.p.). Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané, došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (por. R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné. Dovolací súd sa však zameril na skúmanie dovolateľkou osobitne namietaných procesných vád podľa § 237 písm. a/, d/, f/ O.s.p.

Nedostatok právomoci súdu (§ 7 a § 8 O.s.p.) ako neodstrániteľný nedostatok podmienky konania vždy vedie k zastaveniu konania a postúpeniu veci inému orgánu. Ide súčasne o vadu konania podľa § 237 písm. a/ O.s.p., ktorú však dovolateľka v predmetnej veci nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopierala. Namietala, že súdy v rozpore so zákonom po vecnej stránke preskúmavali notársku zápisnicu, ktorá je v danom prípade exekučným titulom. Vyslovila názor, podľa ktorého exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť obsah notárskej zápisnice, ktorá je exekučným titulom. Vychádzajúc z obsahu jej podania (§ 41 ods. 2 O.s.p.) namietala nesprávnu aplikáciu a výklad Exekučného poriadku, resp. namietala nesprávne právne posúdenie veci. V tejto súvislosti treba uviesť, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku. Za týchto okolností námietka dovolateľky o existencii vady podľa § 237 písm. a/ O.s.p. nie je dôvodná, keďže súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Pokiaľ ide o námietku existencie prekážky rei iudicatae (§ 237 písm. d/ O.s.p.), táto rovnako patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k jeho zastaveniu. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav (vymedzený žalobným petitom) vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov nie je rozhodujúce, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú

právní nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej P., proti povinnej V., o vymoženie 816,57 Eur s prísl., na základe notárskej zápisnice zo 17. novembra 2004, č. N., notárkou JUDr. J., nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené dovolateľkou vytýkaná vyššie uvedená vada podľa § 237 písm. d/ O.s.p. konanie nezaťažila.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľka konkrétne namietala porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Naplnenie tejto vady vyvodzovala z toho, že súdy oboch stupňov s ňou „nekomunikovali“ o jej právnych a skutkových návrhoch, nemala možnosť vyjadriť sa k dôkazom a napriek tomu bolo vo veci rozhodnuté. Ďalej vytýkala, že v predmetnej veci nebolo vytýčené ústne pojednávanie. K odňatiu jej možnosti pred súdom konať a k porušeniu jej práv malo dôjsť tiež tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Exekučný súd nesprávne exekúciu zastavil, v dôsledku čoho jej bolo znemožnené uplatňovať svoje práva z notárskej zápisnice ako exekučného titulu v exekučnom konaní.

V tejto súvislosti dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci exekučný i odvolací súd správne posúdili otázku splnenia podmienok pre zastavenie exekučného konania (po predchádzajúcom vydaní poverenia na vykonanie exekúcie). V súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súdy preskúmavali exekučný titul z hľadiska jeho formálnej ako aj materiálnej vykonateľnosti. Táto prieskumná činnosť jednoznačne vyplýva zo zodpovednosti exekučného súdu za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Pokiaľ súd materiálnu nevykonateľnosť zistil až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, bolo to dôvodom na zastavenie exekúcie. Povinnosť exekučného súdu vyplývajúca z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku totiž nezaniká vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, ale naopak trvá aj počas exekučného konania. S dôvodmi, pre ktoré súdy považovali exekučný titul v predmetnej veci za nespôsobilý, sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach poukazuje na závery uvedené v odôvodnení odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa. Exekučný súd pri preskúmvaní notárskej zápisnice nešiel nad rámec ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, takže námietka vznesená dovolateľkou ani z tohto hľadiska nie je dôvodná.

V súvislosti s porušením práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd treba uviesť, že obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), a rovnako do neho nemožno zahrnúť ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko

z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako treba poukázať aj na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. nález sp. zn. III. ÚS 119/03-30, IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 cit. zákona. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Preskúmaním vecí dovolacích súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Nedôvodnou sa javí i námietka oprávnenej, že jej súdy odňali možnosť konať pred nimi tým, že nenariadili pojednávanie v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku. Predmetné ustanovenie totiž v čase rozhodnutia exekučného súdu (17. októbra 2011) účinné ešte nebolo (účinnosť nadobudlo 9. augusta 2012). Na prejednanie odvolania oprávnenej nebol povinný nariadiť pojednávanie ani odvolací súd (§ 214 O.s.p.).

Za týchto okolností nemožno vyvodiť záver, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu,

že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O.s.p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní jej žiadne nevznikli.

V súvislosti s odvolaním, ktoré oprávnená podala proti tej časti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým tento súd jej návrh na prerušenie konania zamietol, Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal predovšetkým podmienky, za ktorých môže konať (§ 103 O.s.p.) a dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť.

I keď Občiansky súdny poriadok výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno z neho vyvodiť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (v prvej hlave prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria tie, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto podmienkou je nepochybne aj funkčná príslušnosť, z úpravy ktorej vyplýva, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V prejednávanej veci odvolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu, ktorým krajský súd v odvolacom konaní nevyhovel návrhu oprávnenej na prerušenie konania.

Podľa § 201 O.s.p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Podľa § 10 ods. 1 O.s.p. krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov.

Podľa § 10 ods. 2 O.s.p. o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Citované zákonné ustanovenia upravujú funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o odvolaniach vtedy, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa. Spôsobilým predmetom odvolacieho konania sú teda len rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Rozhodnutie krajského súdu o nevyhovení návrhu oprávnenej na prerušenie konania vydané v priebehu odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 211 ods. 1 výslovne predpokladá rozhodovanie odvolacieho súdu napr. aj o návrhoch podľa § 138 ods. 1 vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa. Odvolací súd sa pri takomto rozhodovaní nestáva súdom prvého stupňa, ale zostáva odvolacím súdom. Napadnuté uznesenie krajského súdu ako odvolacieho súdu teda neobsahuje (neuvádza) chybné poučenie o neprípustnosti odvolania proti tomuto rozhodnutiu.

Oprávnená napadla predmetné uznesenie krajského súdu odvolaním, avšak funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku nie je daná z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie nebolo vydané krajským súdom ako súdom prvého stupňa, ale ako súdom odvolacím.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Podľa § 104 ods. 1 O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Keďže na prejednanie odvolania podaného oprávnenou proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. V súlade s vyššie citovaným ustanovením bolo preto potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku zastaviť bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Oprávnená zavinila, že konanie muselo byť zastavené. Povinnej náhradu trov tohto konania nepriznal, lebo v tomto konaní jej žiadne trovy nevznikli, i keď jej vzniklo právo na ich náhradu v zmysle ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 20. augusta 2014

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová